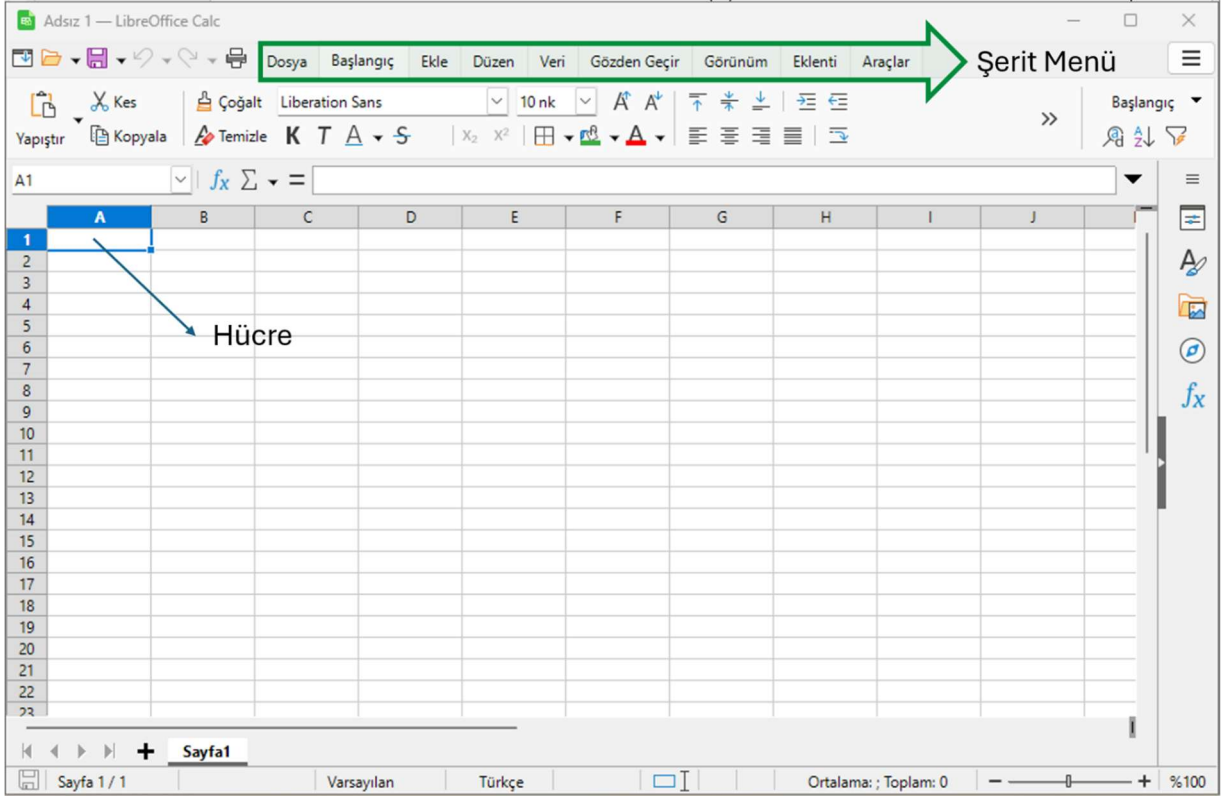

LİBREOFFİCE CALC DERS NOTU

Bu ders notu sekmeli yapıda Excel'e benzeyen arayüzdeki Calc programı içindir. Seçil GÖKÇE

LibreOffice Calc açıldığında ekranın üst bölümünde **Sekmeli Menü (Şerit Menü)** bulunur. Sekmeli menüde komutlar yaptıkları işe göre gruplandırılmıştır.

Calc ilk açıldığında genellikle **Başlangıç** sekmesi aktiftir. Bu sekmede en sık kullanılan komutlar yer alır.

Başlangıç Menüsü

Başlangıç menüsü, çalışma sırasında en çok ihtiyaç duyacağımız araçların bulunduğu bölümdür. Hücrelere yazdığımız verileri düzenlemek, biçimlendirmek ve daha anlaşılır hâle getirmek için kullanılır.

Başlangıç menüsünde başlıca şu işlemler yapılabilir:

- **Kes, Kopyala ve Yapıştır:** Bir hücredeki veriyi başka bir yere taşımamızı veya çoğaltmamızı sağlar.
- **Yazı tipi ve yazı boyutu:** Hücrelerdeki yazıların görünümünü ve büyüklüğünü değiştirir.
- **Kalın, italik ve altı çizili:** Yazılara farklı biçimler vermemizi sağlar.

- **Yazı ve hücre rengi:** Yazının rengini veya hücrenin arka plan rengini değiştirmeyi sağlar.
- **Hizalama:** Hücre içindeki verilerin sola, ortaya veya sağa hizalanmasını sağlar.
- **Sayı biçimleri:** Sayıları para birimi, yüzde, tarih gibi farklı biçimlerde göstermeyi sağlar.
- **Hücre işlemleri:** Hücrelerin görünümünü ve düzenini değiştirmeye yardımcı olur.
- **Sıralama ve filtreleme:** Verileri belirli bir düzene göre sıralamamızı veya istediğimiz verileri görüntülememizi sağlar.

Kısacası: Başlangıç menüsü, çalışma sayfamızı **düzenlemek ve biçimlendirmek** için en sık kullandığımız araçları içerir.

Dosya Menüsü

Dosya menüsü, oluşturduğumuz Calc dosyasının kendisiyle ilgili işlemleri yapmak için kullanılır. Bu menüden:

- **Yeni** bir çalışma dosyası oluşturabiliriz.
- Daha önce kaydettiğimiz bir dosyayı **açabiliriz**.
- Çalışmamızı **kaydedebiliriz**.
- Dosyayı farklı bir adla veya farklı bir konuma **Farklı Kaydet** seçeneğiyle kaydedebiliriz.
- Dosyayı **PDF olarak dışa aktarabiliriz**.
- Belgenin **yazdırma önizlemesini** görüntüleyebiliriz.
- Çalışma sayfasını **yazdırabiliriz**.
- Dosyanın özelliklerini inceleyebilir ve Calc'tan çıkabiliriz.

Unutma: Başlangıç menüsü daha çok **çalışma sayfasının içeriğiyle**, Dosya menüsü ise **dosyanın kendisiyle** ilgili işlemler için kullanılır.

Diğer Menüler

Ekle: Çalışma sayfasına resim, grafik, şekil, metin kutusu, bağlantı ve benzeri öğeler eklemek için kullanılır.

Düzen: Satır, sütun ve hücrelerin yerleşimiyle ilgili işlemlerin yanı sıra çalışma sayfasının düzenlenmesinde kullanılan araçları içerir.

Veri: Verileri sıralama, filtreleme, gruplama ve üzerinde çeşitli veri işlemleri yapma araçlarını içerir.

Gözden Geçir: Yazım denetimi, açıklamalar ve çalışma üzerinde yapılan değişiklikleri inceleme gibi araçları içerir.

Görünüm: Calc ekranının nasıl görüneceğini belirlememizi sağlar. Yakınlaştırma, araç çubukları ve ekran görünümü gibi seçenekler burada bulunur.

Eklenti: Calc'a sonradan eklenen ek özelliklere ve eklentilere ulaşmak için kullanılır.

Araçlar: Yazım denetimi, seçenekler, özelleştirme ve çeşitli gelişmiş ayarlara ulaşmamızı sağlar.

ÖNEMLİ KAVRAMLAR

Hücre: Satır ve sütunların kesiştiği kutucuklardır. Calc'ta veriler hücrelere yazılır.

Satır: Çalışma sayfasındaki yatay hücre dizileridir. **1, 2, 3, 4...** şeklinde sayılarla gösterilir.

Sütun: Çalışma sayfasındaki dikey hücre dizileridir. **A, B, C, D...** şeklinde harflerle gösterilir.

Hücre Adresi: Bir hücrenin çalışma sayfasındaki yerini belirtir. **Önce sütun harfi, sonra satır numarası** yazılır. Örneğin **B4**, B sütunu ile 4. satırın kesiştiği hücredir.

Formül Çubuğu: Seçili hücrede bulunan veriyi veya formülü görmemizi ve düzenlememizi sağlayan bölümdür. Örneğin $=A1+B1$ gibi bir formül burada görüntülenebilir.

Çalışma Sayfası: Verilerimizi girdiğimiz, hesaplamalarımızı yaptığımız satır ve sütunlardan oluşan çalışma alanıdır. Bir Calc dosyasında **birden fazla çalışma sayfası** bulunabilir.

Sayfa Sekmesi: Çalışma sayfaları arasında geçiş yapmamızı sağlar. Ekranın altındaki **Sayfa1, Sayfa2...** gibi sekmelerdir.

Etkin Hücre: O anda seçili olan ve veri girişi yapabileceğimiz hücredir. Etrafında belirgin bir çerçeve bulunur.

Böylece görseldeki **A1 hücresi** üzerinden "A sütun, 1 satır → hücre adresimiz A1" diye gösterince çocuklar çok rahat kavrar.

OTOMATİK DOLDURMA

Otomatik Doldurma, Calc'ta belirli bir sıraya göre devam eden verileri tek tek yazmadan hızlı bir şekilde oluşturmayı sağlayan özelliktir.

Örneğin bir hücreye **1**, altındaki hücreye **2** yazalım. Daha sonra bu iki hücreyi birlikte seçip seçimin sağ alt köşesindeki **doldurma tutamacını** aşağı doğru sürüklediğimizde Calc sayıların arasındaki düzeni algılar ve: **1 → 2 → 3 → 4 → 5 → 6...**

şeklinde devam ettirir.

Calc yalnızca birer artan sayıları değil, farklı örüntüleri de devam ettirebilir:

- 2, 4 → 6, 8, 10...
- 5, 10 → 15, 20, 25...
- 10, 20 → 30, 40, 50...
- Pazartesi, Salı → Çarşamba, Perşembe...
- Ocak, Şubat → Mart, Nisan...

Önemli: Calc'ın sayıların nasıl devam edeceğini anlayabilmesi için genellikle **ilk iki değeri yazıp ikisini birlikte seçmemiz** gerekir. Yalnızca 1 yazıp sürüklemek, istediğimiz sayı dizisini oluşturamayabilir.

Kısaca: Otomatik Doldurma, Calc'ın veriler arasındaki **örüntüyü fark ederek seriyi bizim yerimize devam ettirmesidir.**

	A	B	C	D	E
1	1	100	Pazartesi	Ocak	Öğrenci 1
2	2	95	Salı		Öğrenci 2
3	3				
4	4				
5	5				
6	6				
7	7				
8	8				

Etkinlik 1) Yukarıdaki örnekte otomatik doldurma işlemi A sütunundaki veriler için yapılmıştır. Diğer sütunlar otomatik doldurma işlemi sonuçlarını tahmin ediniz. Eğer bilgisayarda uygulama şansınız varsa uygulayınız.

Etkinlik 2) Aşağıda simgeleri görülen biçimlendirme düğmelerinin adını ya da görevini yazınız.

Düğme	Adı ya da Görevi
	
	
	
	
	

CALC İÇİN VERİ TÜRLERİ (SAYI BİÇİMİ)

Calc'ta hücrelere **metin, sayı, tarih, saat** gibi farklı türlerde veriler girebiliriz. Hücreye girdiğimiz sayıların ekranda **nasıl görüneceğini** ise **Sayı Biçimi** seçenekleriyle belirleyebiliriz.

Örneğin bir hücreye **0,25** yazdığımızda bu değeri **%25** olarak gösterebiliriz. Hücredeki değer değişmez, yalnızca **gösterim biçimi** değişir.

Sayı Biçimleri

Genel: Calc'ın varsayılan biçimidir. Girilen veriyi özel bir biçim uygulamadan gösterir.

Sayı: Sayısal değerleri göstermek için kullanılır. Ondalık basamak sayısı gibi özellikler düzenlenebilir.

Örnek: **1250,50**

Yüzde: Sayıyı yüzde biçiminde gösterir.

Örnek: **0,25 → %25**

Para Birimi: Sayısal değerleri para birimiyle birlikte gösterir.

Örnek: **250 → ₺250,00**

Tarih: Girilen değeri tarih biçiminde gösterir.

Örnek: **27.09.2026**

Saat: Girilen değeri saat biçiminde gösterir.

Örnek: **14:30**

Bilimsel: Çok büyük veya çok küçük sayıları daha kısa biçimde göstermeyi sağlar.

Örnek: **1.000.000 → 1E+06**

Kesir: Ondalıklı sayıları kesir şeklinde gösterebilir.

Örnek: **0,5 → 1/2**

Mantıksal Değer: Bir durumun doğru veya yanlış olduğunu ifade eden değerlerin gösteriminde kullanılır.

Örnek: **DOĞRU / YANLIŞ**

Metin: Hücreye girilen değer metin olarak değerlendirilmesini sağlar. Sayı yazılsa bile Calc bunu hesaplamalarda kullanılacak bir sayı olarak değerlendirmez.

Önemli! Sayı biçimi, hücredeki değeri değiştirmek zorunda değildir; değer ekranda nasıl gösterileceğini belirler.

Örneğin:

0,5 → %50 → ½ Bu üç gösterim farklı görünse de aynı sayısal değeri ifade edebilir.